

Zmiany w zakresie urlopu dla poratowania zdrowia (art. 73 ustawy – Karta Nauczyciela)

Nauczyciele są jedną z nielicznych grup zawodowych, które są uprawnione do korzystania z urlopu dla poratowania zdrowia. Przepisy art. 73 ustawy – Karta Nauczyciela pozwalają na korzystanie z tego urlopu bardzo licznej grupie nauczycieli, w wysokim wymiarze i niekoniecznie w celu przeprowadzenia leczenia schorzenia mającego związek z wykonywaną pracą. Nauczyciel może bowiem skorzystać z urlopu dla poratowania zdrowia już po przepracowaniu 7 lat w szkole, w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia – jednak bez bliższego określenia charakteru takiego leczenia, co obejmuje także przeprowadzenie leczenia schorzenia niemającego związku z wykonywaną pracą. Łączny wymiar urlopu dla poratowania zdrowia może wynosić 3 lata. W okresie przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia nauczyciel zachowuje prawo do comiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego i dodatku za wysługę lat oraz prawo do innych świadczeń pracowniczych, w tym dodatków socjalnych.

Obowiązujący tak szeroki zakres tego uprawnienia nie wydaje się uzasadniony. Nauczyciele, tak jak pracownicy innych grup zawodowych, w razie choroby mają prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, tj. wynagrodzenia chorobowego czy zasiłku chorobowego. Obecny sposób ukształtowania urlopu dla poratowania zdrowia ma ponadto pewne negatywne aspekty dla organizacji pracy szkoły, w szczególności może zaburzać ciągłość procesu dydaktycznego w związku z fluktuacją kadr, co z kolei może mieć niekorzystny wpływ na jakość pracy z uczniem. Ponadto obowiązujące regulacje wiążą się z generowaniem dodatkowych kosztów w zakresie wynagradzania nauczycieli, w tym nauczycieli zastępujących osoby korzystające z urlopu dla poratowania zdrowia. Dlatego też proponuje się zmianę przepisów art. 73 ustawy – Karta Nauczyciela. Urlop dla poratowania zdrowia będzie udzielany nauczycielowi w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia choroby zagrażającej wystąpieniem choroby zawodowej lub choroby, w której powstaniu czynniki środowiska pracy lub sposób wykonywania pracy mogą odgrywać istotną rolę. Przewiduje się, że urlop ten będzie mógł być udzielany również na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową.

W związku z doprecyzowaniem przeznaczenia urlopu dla poratowania zdrowia zasadne jest, aby o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia w celu przeprowadzenia zalecanego leczenia orzekał, na podstawie wydawanego przez dyrektora szkoły skierowania na badania lekarskie, lekarz, który posiada uprawnienia do wykonywania

badan zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 229 § 8 Kodeksu pracy, wykonujący działalność w jednostce służby medycyny pracy, z którą szkoła zawarła umowę, o której mowa w art. 12 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1184, z późn. zm.), a nie – jak dotychczas – lekarz ubezpieczenia zdrowotnego leczący nauczyciela. Od orzeczenia, w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania, nauczyciel oraz dyrektor szkoły będą mogli wnieść odwołanie do właściwego wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy, za pośrednictwem uprawnionego lekarza. W przypadku gdy orzeczenie lekarskie wydał uprawniony lekarz zatrudniony w wojewódzkim ośrodku medycyny pracy, odwołanie od tego orzeczenia należy wnieść do najbliższego ze względu na miejsce zamieszkania nauczyciela lub siedzibę szkoły instytutu badawczego w dziedzinie medycyny pracy. Koszty związane z orzekaniem o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia będzie ponosił pracodawca.

Urlopu dla poratowania zdrowia na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową dyrektor szkoły będzie udzielał na podstawie potwierdzonego skierowania, o którym mowa w art. 33 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1793, z późn. zm.), na okres ustalony w tym skierowaniu.

Urlop dla poratowania zdrowia jest udzielany nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony. Wątpliwości budzi natomiast wymiar zatrudnienia w okresie co najmniej siedmioletniego okresu pracy w szkole, stanowiącym jeden z warunków udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia. Doprecyzowano zatem, że wymagany co najmniej siedmioletni okres pracy w szkole dotyczy zatrudnienia w wymiarze nie niższym niż $\frac{1}{2}$ obowiązkowego wymiaru zajęć. Przy czym wymagany okres 7 lat pracy w szkole będzie uważany za nieprzerwany, jeżeli nauczyciel podjął zatrudnienie w szkole nie później niż w ciągu 3 miesięcy po ustaniu poprzedniego stosunku pracy w tej samej lub innej szkole.

W przypadku udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia w wymiarze dłuższym niż 30 dni, nauczyciel podlega kontrolnym badaniom lekarskim w celu ustalenia zdolności do wykonywania pracy na dotychczasowym stanowisku.

Jednocześnie proponuje się, aby minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, określił, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres oraz tryb przeprowadzania badania lekarskiego, w celu udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia;
- 2) wzór skierowania na badanie lekarskie;

3) wzór orzeczenia lekarskiego o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia.

Na skutek zmiany treści upoważnienia zawartego obecnie w art. 73 ust. 11 ustawy – Karta Nauczyciela utraci moc rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 października 2005 r. w sprawie orzekania o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia (Dz. U. poz. 1991) i konieczne będzie wydanie nowego rozporządzenia na podstawie zmienionego upoważnienia.

Nauczycielom, którzy do dnia wejścia w życie projektowanej ustawy uzyskają orzeczenie o potrzebie udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia, urlop będzie udzielany na dotychczasowych zasadach.

Powyższe zmiany spowodują, że korzystanie z urlopu dla poratowania zdrowia rzeczywiście będzie uzasadnione charakterem pracy wykonywanej przez nauczyciela. Jednocześnie zmiana ta przyczyni się do zapewnienia uczniom stabilniejszych warunków nauczania poprzez zminimalizowanie zmian kadry nauczycielskiej wynikających z korzystania z tego urlopu.